

terat ei non relinqueret illud plus sub titulo prælegati, vel hereditatis, secundum auctoritates supera cumulatas, in s. fortius, & ob id, distinctionem hanc meritis contempnere, Turreti conf. 62. n. 107. lib. 2. Cofcia dñfr. 9. sub n. 31. vers. quarto, & dñfr. 10. n. 12. & seq. Card. de Luca de magistris, dñfr. 14. n. 7. & de istam. dñfr. 73. n. 23.

Illi enim quasi dominum vel spes forte radicata, quam habere censetur filius in vita patris, nusquam transcendit legitima mensuram, cuius vice, vel loco à jure, statutis, vel paternis ordinacionibus dotes subveniunt, quemadmodum discurrendo de eadem legitima, ac de effectibus exinde resultabunt quantum transmisibilitatem, & onerum refectionem cum similibus, tradidere Ancharan, conf. 101. n. 8. Bero. conf. 43. n. 1. & seq. lib. 1. Peregr. de fideicom. art. 3. n. 128. & 138. de iure sif. lib. 6. tit. 7. n. 39. Merlin. de legi. lib. 1. tit. 2. q. 1. n. 2. & lib. 3. tit. 2. q. 29. n. 10. & seq. Rota. coram Emerix Jun. dec. 185. n. 14. & in Romana legitimis 23. Januarii. §. nibilominus, coram me.

Non omnino pariter pacificè transierunt cum secunda responsione quoad amisionem magni luci, que ab aliquo sua poena, à facis Canonibus matrimonii libertati invigilantibus irritata, & equiparatur, nam licet magni luci derelictio formidinem aliquam & implicitam coactionem ingeneret, attamen ob id non privandus est pater originarius iuridice libertate adjimenti conditionaliter, & omnino voluntarie reliquit, ex qua non ad finem incendi peccati cogendi ad matrimonium, sed ad alterum conservandas agnationis, laudabiliter potuit in hisce conditionibus commovent, ad ea, que materiam fundamentaliter examinando, demonstravit Cofcia dñfr. 9. num. 10. & 30. Card. de Luca dñfr. 73. num. 27. Rota. cor. Emerix Jun. dec. 618. num. 23.

Ceterum & quia denegari non poterat, quod contraria sententia Cyri, de qua superius, sius non habaret sequaces, potissimum in hac circumspecta, quod agebatur de comodo jam acquisto à Catharina, adeo amissio totius ferre patrimonii excederet illam tertiam partem, & quia in terminis desperacionis luci, in implicitam penam resoluibilis, contentabatur Gamm. de Luft. 314. n. 2. vers. 15. respondens, & approbat Rot. cor. Greg. dec. 326. n. 20. & in rec. 493. n. 10. & seq. p. 4. tom. 2. cum ceteris in dec. 389. n. 3. coram Priolo DD. proinde citra scrupulum amplexati sunt tertium praeditum, seu fundamentum Josephi deproprium ab Apostolico dispensatione præventive reportata per Catharinam, non solum quia super accedente confimbi dispensatione articulum remanera plantum, respondens ad dec. Rota. in Romana seu Comensi hereditatis 6. Junii 1647. coram Melicio fassus est idem Card. de Luca. dñfr. 73. n. 24. in fin.

Ast etiam quia eadem dispensatio in hujuscmodi facti serie exuebat illam omnem alperitatem, que solet inesse in reliquis derogationibus tertio quomodo liber praediti, occasione etiam statutorum abundantum in unam vel alteram opinionem juris dubiis ponderaverat, Card. de Luca de empb. dñfr. 46. lib. n. 3. vers. ubi enim & de fideicom. dñfr. 74. n. 10. & de succ. ab inst. in supplem. p. 3. dñfr. 142. n. 5. Rota in Viterbiensi donationis 13. Martii 1690. & ex his, cor. Reverendiss. P. D. Hervault, & in Auximana immisionis 15. Martii 1700. §. Postea, coram me.

Et ob id placere responsiones allatae circa objectam suceptiōnē hujus dispensationis ad defensoribus Josephi, quantumvis enim summus Pontifex ex post declaraverit non intellexisse dispensare in casu prælegati, id eveniat, quia ipsi Pontifici fuerat præpositum, quod prælegatum minus importaret, & tertia pars hereditatis pertinet ad Catharinam ascenderet ad scuta 7329. summario Josephi num. 11. Quod cum foret insufficiens in hodierno facto, nequibat bæc declaratione evanidis suggestionibus extorta radicem gratias divedere, Rota coram Bellamer. dec. 273. n. 46. & 48. coram Pamphil. dec. 611. n. 7. ibique Adden. n. 16. & in rec. dec. 174. p. 1. dec. 607. n. 5. p. 3. dec. 496. p. 5. cuo aliis dec. 289. n. 10. coram Priolo.

Certius in præfeti statu cause, in quo res, ut supra enunciavimus, non erat integra, quia Catharina submixta eidem gratias matrimonium contraxerat, filios sufficerat, & vivens favorabiles reportaverat sententias usque ad constituantem rem judicatam, ideo non poterat in hogie-

rebus 13. quae distinguitur probanda est ad hoc, ut filius naturalis obtineat portionem hereditatis paterna à tertio possesse, & agnitiu[m] paternitate conteretur; in hac enim alia hypothetica filio factis probata censetur, ex eo solum quod patre, dum vivaret, naturam illegitimi thor tamquam filium trahaverit; agnoverit, talemque palam nuncipari permitterit, citra quod opus fit ultrae docere, quod venter matris fuerit sub arcta custodia retentus, taliter ut ad illam liber aliorum non patuerit accepitus; congruum enim, & æquum iuris regulis consonum est, ut hæres sicut in ceteris præcipue in hoc non impugnat factum nisi aucto[r], quod ex quafi contrafatu suam acceptando hereditatem trahere tenetur, quoties potuisse non trahatur de magno prejudicio, sed de temporali simplici alimento in vita solummodo filii naturalis præstandetur, ut bene distinguendo casum à casu tuerint, Venturi. conf. 28. n. 50. Castaldi. consult. 199. n. 3. & 4. Rota dec. 202. n. 9. p. 19. rec. & melius dec. 604. n. 3. cor. bo. me. Emerix Jun. & in dicta Romana filiationis 4. Febr. 1699. §. Et Jane[us] pro prot. cor. R. P. D. meo Muto, & in confirmatoria sub die 11. Decembri ejusdem anni, §. Solido, & sub die 29. Aprilis 1701. §. Et enim, coram R. P. D. meo Pio.

Hoc iacto fundamento, rimatis omnibus juribus, & documentis ad rem exhibitis, pro competo habuerunt domini Baroni Petru a primo temporis momento, quo Spiritus prodit in lucem, usque ad ultimum, quo idem

Baro illam amisit, semper supposuisse, credidisse, reputasse, & agnoscisse dictum Spiritum, tamquam proprium folem. Incontrovertibile liquidebitur, Aloysiam matrem, tametsi uxoriam, fusse à Barone ut concubinam in eius

Casiro retentam, ut tentant omnes testes hinc inde producunt; idque erat adeo publicum, & notoriū, ut ipsa mulier fateri, & in scriptis declarare non erubuerit. Rufus certus est, quod Spiritus in eadem domo Baroni ortum habuerit, & cumque in fonte baptismalis denominatus, & postea in libris Parochialibus descriptus legatur tamquam filius dicti Aloysii, & Baroni Petri, Summario Spiritus n. 2. hinc optimum configuratum argumentum filiationis à dicto Barone creditur, & palam agnoscit; non enim vir nobilis, & uxoris filium ancilla ex seipso genitum delictri palpos susset, quatenus argumenta non habuissent validissima credendi, si potissimum reflectat ad innumeram præjudicia, quia sibi sueque legitimæ soboli talis denominatio, ac reputatio decurso temporis gigneret voluisse, ut consideravit Rota cor. Merlin. dec. 488. n. 5. & dec. 43. n. 15. p. 17. & dec. 191. n. 1. p. 18. & dec. 212. n. 6. cum seqg. p. 19. rec.

Quin vis hujusmodi argumenti enervetur, ex quo dicta fides baptismatis cante, Aloysiam matrem afteruisse dictum Spiritum esse filium Baroni Petri, ibi: Spiritu di Taulignan figlio naturale del Signor Baron di Barre, & di Lusia Pontone, come off. bā detto: Quoniam nemo cordate mentis suaderi potest, quod Parochus Ecclesiæ parochialis Castræ Baronalis dicti Petri, talem enuntiavit, & denominatio filio illegitimo Baroni dare, & in scriptis ad sempiternam rei memoriam deducere voluisse, nisi notiorus concubinus statu fatus est.

admodum probabilem, imo veram reddidisset, & quod magis urget, nisi Dominus Castræ dictum infantem taliter canonizari permisisset, ut in simili ad hunc præcicum efficiunt probandi filiationem, arguit Rota in Mediolanum. Capellania 23. Martii 1693. §. Minusque coram me.

D E C I S I O VI.

Prestendente Spiritu esse filium naturalem Baroni Petri di Taulignan, adeoque paternam hereditatem ad illum foret condemnandum, duplex extra Rotam super hac controversia emanata fientia, altera Rectoris Carpenteræ, absolvens Marchionissam Franciscum d. Petri filiam, & heredem, rem convenientem ab onore prædicto: altera A. C. Petri ad illud subfundens abfringens, ejusdem sensus fuit hodie Sac. Tribunal. consulfum quippe, an constet de filiatione Spiritus, adeo ut ei, si sub-

ministranda alimenta? affirmativum prodit responsum.

Constituta ratione decidendi in eo, quod in praefectione filiatione ad consequendam successione in aff. patris hereditate à tertio posse, quo causa cum agatur de magno, & perpetuo prejudicio, filatio debet plenis, & concludentibus probacionibus verificari, ex collectis in magistrali voto decisivo R.P.D. Severoli inserto insp. 14. recent. post. dñfr. 534. plures à nostro Tribunal collaudato, & signanter in Romana filiationis 4. Februario 1699. coram R. P. D. meo Muto; interque alias probations, ea signanter concurrende debet, quod mater fuerit à prætento patre in arcta custodia, & concebinatus scheme in propria domo retenta, illius, &que ventre fuisse ita custoditum, ut cūcum aliis, præter dictum patrem, ad eam omnino præcluderetur accessus ut plures respondit Rota & latius in dñfr. 289. n. 2. part. 1. & dec. 447. n. 1. p. 13. & dñfr. 90. n. 5. apud Zacc. quest. medic. legal. cum aliis in Romana filiationis 37. Junii 1681. §. Huiusmodi autem, cor. bo. mem. Ursino, & in Fulginian. filiationis 4. Februario 1699. coram R. P. D. Muto §. In hypothesis; in terminis alimentorum in domo Patris una cum filiis legitimis præditorum, Surd. conf. 1. num. 45. Angel. ubi supra num. 9. Rota coram Ubald. dec. 55. num. 3. & in dicta Romana filiationis coram R. P. D. Muto dñfr. 6. In hypothesis, & in confirmatoria coram R. P. D. Pio §. Precipue; & in proposito tractatus, ad denominationem filii à controvercio Patre, & exteris, Rota dñfr. 35. num. 9. coram Ubald. dec. 388. num. 17 coram Merlin. & late in Romana, seu Perufina filiationis 13. Martii 1690. coram R. P. D. meo Caprara §. 3. cum seq. & in alia Carpenteræ. fideicommiss. 12. Ianuarii 1699. coram eodem R. P. D. meo Caprara, confirmata prima iulii ejusdem anni §. Dñfr. 1. coram R. P. D. meo de la Tremouille, & in dicta Mediolanen. Capellania 23. Martii præteriti dñfr. §. Minusque coram me.

Eadem tractatus filiationis probanda ad solum finem consequendi alimenta, non quidem adversus tertium, sed contra filiam, & heredem eius, de cuius paternitate controveritur; in hac enim alia hypothetica filio factis probata censetur, ex eo solum quod patre, dum vivaret, naturam illegitimi thor tamquam filium trahaverit; agnoverit, talemque palam nuncipari permitterit, citra quod opus fit ultrae docere, quod venter matris fuerit sub arcta custodia retentus, taliter ut ad illam liber aliorum non patuerit accepitus; congruum enim, & æquum iuris regulis consonum est, ut hæres sicut in ceteris præcipue in hoc non impugnat factum nisi aucto[r], quod ex quafi contrafatu suam acceptando hereditatem trahere tenetur, quoties potuisse non trahatur de magno prejudicio, sed de temporali simplici alimento in vita solummodo filii naturalis præstandetur, ut bene distinguendo casum à casu tuerint, Venturi. conf. 28. n. 50. Castaldi. consult. 199. n. 3. & 4. Rota dec. 202. n. 9. p. 19. rec. & melius dec. 604. n. 3. cor. bo. me. Emerix Jun. & in dicta Romana filiationis 4. Febr. 1699. §. Et Jane[us] pro prot. cor. R. P. D. meo Muto, & in confirmatoria sub die 11. Decembri ejusdem anni, §. Solido, & sub die 29. Aprilis 1701. §. Et enim, coram R. P. D. meo Pio.

Hoc iacto fundamento, rimatis omnibus juribus, & documentis ad rem exhibitis, pro competo habuerunt domini Baroni Petru a primo temporis momento, quo Spiritus prodit in lucem, usque ad ultimum, quo idem Baro illam amisit, semper supposuisse, credidisse, reputasse, & agnoscisse dictum Spiritum, tamquam proprium folem. Incontrovertibile liquidebitur, Aloysiam matrem, tametsi uxoriam, fusse à Barone ut concubinam in eius Casiro retentam, ut tentant omnes testes hinc inde producunt; idque erat adeo publicum, & notoriū, ut ipsa mulier fateri, & in scriptis declarare non erubuerit. Rufus certus est, quod Spiritus in eadem domo Baroni ortum habuerit, & cumque in fonte baptismalis denominatus, & postea in libris Parochialibus descriptus legatur tamquam filius dicti Aloysii, & Baroni Petri, Summario Spiritus n. 6. lit. A. qui actus adeo proportionati filiationis argumenta tribuerit in terminis legitimacionis, à Patre procuratur, dixit Rota in dñfr. 488. num. 8. coram Merlin. §. dec. 23. num. 10. part. 1. recent. & in dicta Mediolanen. Capellania 23. Martii 1703. §. Minusque coram me, & in specie fidei scriptio Spiritum, tamquam proprium folem. Incontrovertibile liquidebitur, Aloysiam matrem, tametsi uxoriam, fusse à Barone ut concubinam in eius Casiro retentam, ut tentant omnes testes hinc inde producunt; idque erat adeo publicum, & notoriū, ut ipsa mulier fateri, & in scriptis declarare non erubuerit. Rufus certus est, quod Spiritus in eadem domo Baroni ortum habuerit, & cumque in fonte baptismalis denominatus, & postea in libris Parochialibus descriptus legatur tamquam filius dicti Aloysii, & Baroni Petri, Summario Spiritus n. 6. lit. A. qui actus adeo proportionati filiationis argumenta tribuerit in terminis legitimacionis, à Patre procuratur, dixit Rota in dñfr. 488. num. 8. coram Merlin. §. dec. 23. num. 10. part. 1. recent. & in dicta Romana filiationis 4. Febr. 1699. §. Et Jane[us] pro prot. cor. R. P. D. meo Muto, & in confirmatoria sub die 11. Decembri ejusdem anni, §. Solido, & sub die 29. Aprilis 1701. §. Et enim, coram R. P. D. meo Pio.

Quibus adspicuntur alia fortissima argumenta deponita ex aliis actibus gefisi in juventute dicti Spiritus, & permodum elicitur, ex quo ipse nolens vitam Ecclesiasticam, & de ipsa dispensatione super defectu suorum natum, & de tractatu deponunt Testes dicto Summario Spiritus num. 5. & de dispensatione liquet ex num. 5. in qua idem Spiritus vocatur de Gente de Taulignan; ac defenser curavit, ut à Vicelegato Aven. legitimaret, d. n. 6. & ab Episcopo Vafionen. prima Tonifura initaretur, ut ex fine in qua pariter denominatus filius dicti Baronis Petri; d. Summario n. 6. lit. A. qui actus adeo proportionati filiationis argumenta tribuerit in terminis legitimacionis, à Patre procuratur, dixit Rota in dñfr. 488. num. 8. coram Merlin. §. dec. 23. num. 10. part. 1. recent. & in dicta Mediolanen. Capellania 23. Martii 1703. §. Minusque coram me, & in specie fidei scriptio prima Tonifura ab eodem Patre exoptata, notavit Rota dec. 38. num. 10. part. 1. divers. & coram Merlin. dec. 488. num. 5. & dec. 409. num. 13. part. 5. & dec. 159. num. 4. coram Royas, & dec. 294. n. 8. coram Card. Cerr. & in dicta Romana filiationis coram R. P. D. meo Muto.

Quibus adspicuntur alia fortissima argumenta deponita ex aliis actibus gefisi in juventute dicti Spiritus, & permodum elicitur, ex quo ipse nolens vitam Ecclesiasticam, & de ipsa dispensatione super defectu suorum natum, & de tractatu deponunt Testes dicto Summario num. 5. & de dispensatione liquet ex num. 5. in qua idem Spiritus vocatur de Gente de Taulignan; ac defenser curavit, ut à Vicelegato Aven. legitimaret, d. n. 6. & ab Episcopo Vafionen. prima Tonifura initaretur, ut ex fine in qua pariter denominatus filius dicti Baronis Petri; d. Summario n. 6. lit. A. qui actus adeo proportionati filiationis argumenta tribuerit in terminis legitimacionis, à Patre procuratur, dixit Rota in dñfr. 488. num. 8. coram Merlin. §. dec. 23. num. 10. part. 1. recent. & in dicta Romana filiationis 4. Febr. 1699. §. Et Jane[us] pro prot. cor. R. P. D. meo Muto, & in confirmatoria sub die 11. Decembri ejusdem anni, §. Solido, & sub die 29. Aprilis 1701. §. Et enim, coram R. P. D. meo Pio.

Quibus adspicuntur alia fortissima argumenta deponita ex aliis actibus gefisi in juventute dicti Spiritus, & permodum elicitur, ex quo ipse nolens vitam Ecclesiasticam, & de ipsa dispensatione super defectu suorum natum, & de tractatu deponunt Testes dicto Summario num. 5. & ac gravissima mestitia oppressum illum viderunt Vassalli, ubi Spiritus hospite infallitato è Castro difecit; plerisque deponentes bus magnam pollicitum fuisse strenam, sive recognitio- nes ei, qui filium profugum ad dominum paternum reportasset, ut constat ex Summario Spiritus num. 7. Huiusmodi autem animi dolores ex prænarratis causis paterni amorem indigitant, ut in simili ponderaverit Rot. dec. 32. num. 8. part. 1. divers.

Ab illo equo signa dicta mestitia adscribi debeant ex quo Spiritus fugiens nonnullas Baronis pecunias subprobavit: Quoniam data non fuit de hoc facto concludens probatio, ut par est; imo argumenta sunt in opidum, dum revero Spiritus ad Castrum paternum, Baro extrema interea mestitia signa protulit, eaque palam dignifici voluit, dum iuxta mores Regionis in eventibus prosperis, & jucundis, in Ecclesia majori soleme Sacrum celebrari fecit cum recitationi Hymni Ambrobiani ad fragore turbarum, & bombardarum freppitum, dicto Summario n. 8. choreaque suis vassallis indixit; que exorbitantibus mestitia signa in reali Spiritus nimis evidenter ostendunt mestitiam in illius fuga ortu habuisse ab amore paterno, quo dictus Baro filium profugum prosequebatur, L. & non

Et non ob pecunias subreptas, quae quatenus fuissent ablatæ, verisimiliter non redierant cum Spiritu, neque certe quin illarum recuperatio merebatur tantum latitiam, fragorem, & publicum strepum, qui proinde verius aderibi debet illi animi hilaritat, in quam patres in iunctu filiorum successibus erumpere solent, Rota d. dec. 238. n. 4. p. 1. divers.

Enidem efficacia est alterum argumentum elicatum ex donatione facta anno 1671. a Nob. Matrona Joanna Baronia fuit legitima, & naturali dicti Baronis, favore Spiritus nominati filii naturalis ejusdem Baronis, quorundam iurium feudalium cum interventu sui mariti, ex hoc enim actu urgens filiationis educitur probatio: nam filia legitima, & naturalis ne expoliariet suis bonis ad commodum Spiritus, neque filium naturalem patris in actu adeo proportionato declarasset, nisi revera talis esset, vel faltem uti filius agnitus, & a patre suppositus fuisse, Rot. dec. 44. n. 3. par. 19. & dec. 63. n. 8. cor. Arguell. Non turbante, quod dicta donatio non habuerit effectum, quia id processit, ex quo requiratur ratificatio patris, & interim Spiritus ab illi discessit, & paulo post discessum patet obit: ceterum ineffectu donationis non excludit actum; & enunciatis prædictis factis à dicta matrona, in quibus domini se funduntur, ex iuribus prænatos.

Denique urgentissima vila fuit peculiaris confessio ipsius Baronis data in *Summario Spiritus* num. 12. in quadam enim schedula reperita inter illius scripturas legitur adnotatio tenoris sequens: Quelle 288. doppie, & quelli 210. scudi d'oro, che sono in un sacco, appartengono, sotto pena della damnatione dell'anima mia, à Spiritu di Taulignan mio figlio, e di Luegia Ponson sua madre 1660. Così l'astello fatto la medesima pena della damnatione dell'anima mia, Barre, Barre. Quae schedula recognita per testes circa characterem Baronis plenam fidem facit ex vulgaris; & cum in eadem ille fateatur, & in eius schedis registratis ad perpetuam memoriam manere voluerit, quod Spiritus sit eius filius, maximum exinde vera filiationis coniuratum argumentum, ut dixit in specie Rota coram Bich. dec. 7. n. 1. & 2. & dec. 100. n. 31. par. 19. & d. dec. 488. n. 25. coram Merlin. & dec. 377. n. 15. coram Ulaldo.

Nec premisso probations destruuntur ex illa facti circumstantia, quod Aloysia mater Spiritus de tempore conceptionis, & nativitatis esset nupta Antonio Roflan; unde Spiritus presumi debeat concepsus ex illius viro, & non ex Amaio, ad text. in miles, §. Disfundo, ff. de adulto, uero quoniam enim facti præfacta argumenta simul lumpa probant sufficienter filiationem ad effectum consequendi alimento, ita faciunt cœlare dd. textus præsumptionem ex resolutis formiter in Romana fideicommissi 18. Junii 1700.

Non obstat cum seq. coram me; et eo qualiter eliminatur difficultas, quod d. præsumptione non fundatur tantum in matrimonio, sed in cohabitatione mariti cum uxore, & in mutuo eorum commercio, adeo ut illo non verificata, to, talis præsumptione nihil operetur, Adden. ad Buratt. dec. 62. n. 24. & 25. & dec. 34. n. 15. & 16. & fusæ in dicta Romanæ fideicommissi coram me, ferè per tot. & in dicta Mediolanen. Capellana 23. Martii 1703. pariter coram me. Ex facta autem habetur, quod de anno 1649. dictus maritus Aloysius trahit in Occitaniam, ibique aliud matrimonium contraxit cum alia; unde quidquid sit, an habuerit commercium cum vera uxore dictæ tempore, excluditur certè commercium de tempore conceptionis Spiritus, cum is ortus fuerit anno 1652. Neque testes in contrarium adducti tale tempus includunt, immo alii telles produci à Spiritu illud excludunt, dum deponunt, quod toto tempore, qui Aloysia permanuit in concubinatu Baronis, illius maritus erat absens, & ad illam accederet non audebat; unde potius standum est hinc testibus de tempore prædicto verisimilia deponentibus, quam contrariis generice, & verisimilia refutantibus, Aymon. conf. 94. n. 3. Rota dec.

123. n. 11. p. 3. & dec. 182. n. 38. p. 7.
Abique eo, quod meruerit animadversionem quedam declaratio facta anno 1697. ab Aloysia, data in *Summario Marchionis de Taulegnau*. n. 1. ex qua enī pretenditur Spiritum possuisse fulciri ab ejus viro, stante illius confessione, quod ab illo cognita fuerit tempore concubinatus; tum quia non specificatur in eadem declaratione, quod fuerit cognita de tempore conceptionis Spiritus; tum quia hujusmodi attestacionibus matrum declarantium se conceperisse potius ex uno, quam ex altero, parum, aut nihil deferendum esse dixit Rot. dec. 289. n. 2. p. 1. & dec. 150. n. 7. par. 18. recent. tum quia denum eadem Aloysia in son-

te Baptismi asservit Spiritum esse filium dicti Baronis Petri, idemque formerit declaravit anno 1696. asseverando maritum numquam habuisse cum ea commercium de tempore, quo sub schemate concubinatus à dicto Barone retinebatur, quodque ex eodem quinque filios fulcerat *Summario Spiritus* n. 16. unde in concurso contrariantum attestationum standum est primæ, & non posteriori, lite pendente, & in eis majori calore extortæ, ut dixit Rota dec. 306. n. 22. par. 7. rec. & dec. 86. n. 26. par. 12. & dec. 53. num. 14. p. 18. ret.

Et ita utraque parte &c.

REVERENDISSIMO P. DOMINO MOLINES DECANO.

Romana Funeralium.

Lun. 15. Juniti 1699.

A R G U M E N T U M .

Funerale non factum justè exigere potest, debetque ab Episcopo, vel alio superiori juxta facultatem defundi taxari; & Romæ adest statuum, cuius vigore haeredes ad funus faciendum coguntur juxta taxam praescriptam à Camerario Cleri; funus vero non factum integrè debetur Ecclesiæ Parochiali, nec dividitur cum Ecclesiæ tumulante; aliaque ad materiam.

S U M M A R I U M .

- 1 In materia funeralium multum attenditur consuetudo.
- 2 Funerale qua de causa instituta, & qua ceremonia in eis servanda.
- 3 Voluntas defundi praescriptens, quod corpus humetur sine ulla honorificentia ab Ecclesiæ instituta non debet servari.
- 4 Confectio sepeliendi cadavera absque ulla ex sacris ceremoniis, tamquam irrationabilem, non accidunt.
- 5 Cerimoniarum funeralium observantia praescripta in ritu Romano.
- 6 Et idem ordinat synodus Provincialis Mediolanen.
- 7 Roma ex speciali statu Cleri, haeredes coguntur confiditum ritu cadavera expondere, & si negligant, taxantur per Cleri Romani Camerariam juxta conditionem, & qualiter defundi.
- 8 Quando aliquis moritur ab intestato, nibil disponens circa funeris impensis, potest Episcopus aliquam moderatam summam ad hunc effectum taxare, & obstringere haeredes ad illam solvendam, maximè stan- se confundere.
- 9 Pro sepulture in Ecclesia, & humatione cadaverum, ex sacrorum Canonum constitutione nullum premium exigere potest.
- 10 Sed tamen non probatur spontaneas oblationes ad hunc effectum factas recipere.
- 11 Confectio offerendi aliquid Ecclesiæ pro sepultura, & exequiis ubique introducere debet servari, & talis obseruantur demandatur per Canones, Concilia, & Statuta.
- 12 Et profusa haeredes si non iure actionis saltem ex officio judicis adfringit ad hanc confuetudinem servandam.
- 13 Quod talis confuetudo sit improba.
- 14 Intellige tamen de coniunctive oriente ex coadiutis, & padionatis solutionibus, non autem de introducere ex voluntariis, & pisis oblationibus.
- 15 Jus sepeliendi de jure antiquo spectabat solum ad Parochos, & Ecclesiæ Parochiales.
- 16 In primis Parochialium diritione fuit eis assignatum territorium, populus, & cemeterium.
- 17 Et quia ipsa solum populum, & cemeterium habebant, eis unice jus sepeliendi competit.
- 18 Unde Ecclesiæ non Parochiales, etiamque essent monachorum, & regularium, non poterant sepelire, nisi prius monachos.
- 19 Ecclesiæ monachorum jus tumulandi illos, qui sepulturam in eis eligerent, non quiescerunt de jure communis, sed ex præstigio.
- 20 Doctores contrariant opinionem firmantes, quod scilicet que se ferunt de jure communis, recenserunt.
- 21 Sed coram opinio rejicitur.
- 22 Præstige tumulandi antiquitas concedi solita regularibus, preservabant jura Ecclesiæ Parochialis.
- 23 Emolumenta funeralia compunantur inter jura Paro-

Super Mat. De Regularibus, &c.

163

chialis, & cedunt in compensationem laboris à Parochio adhibiti in administratione Sacramentorum.

24 Funerale etiam non factum debetur Parochio, nisi Ecclesiæ tumulans habeat prærogativum speciale illud consequendi.

25 Allegans prærogativum debet illud probare.

26 Quando cadaver sepellitur extra Ecclesiæ Parochialium, sepeliens Ecclesiæ tenuerit tradere Parochio portionem Canonica, qua alcibi in quarta, alibi in tertia, & quando in medicitate conficit, juxta peculiarem locorum consuetudinem.

27 Rome ex consuetudine debetur Parochio maledicas, & haec confutudine vigore statuti Cleri Romani transfiguit in legem.

28 Prædicta tamen procedunt in funere fado, & legatis expressæ Ecclesiæ tumulanti relatis.

29 Non autem in funere non facto, & de consuetudine taxando; nam istud integrum spectat ad Parochiam, & non 31.

30 Prærogativum de casu ad casum non extenduntur, etiamque ad identitatem rationis.

32 Differencia, que intercedit inter funus factum, & non factum, ad effectum, de quo hic, assignatur. & n. 33.

34 Aliud ex jus sepeliendi, aliud jus funerandi, illud ex prærogative competit etiam Ecclesiæ non Parochialibus, sed semper competit Parochio.

35 Rationes ex quibus funerali non factu debetur Parochi, expenduntur.

36 Ecclesiæ tumulans nullam habet actionem petendi funus non factum, nec sollicitum.

37 Conjecturo, que ea cibis hinc inde contraria interrupta fuit, non debet attendi, sed recurrit ad iuris dispositionem.

38 Bafilia Lateranen. off Sedes Pontificum, caput omnium Ecclesiæ, & inter eas primam locum obtinet.

39 Sed talis præeminentia effectus, ut Vicarius Lateranen. posset in aliis Ecclesiæ earumque subditis ullum facilius Parochiale exercere, quia in urbe Parochie sunt distinctæ, & quælibet habet suos limites.

D E C I S I O V I I .

A Neiquisista viget, in Urbe confuetudo taxandis funerali a defunctis nullo modo praordinatum, aut ab eorum haeredibus non factum, juxta singularium dignitatem, gradum, & facultates, quod semper integrum exhibetur Parochus, quando corpora mortuorum tumulatae fuerint in propria Ecclesiæ Parochiali; etiam in alia sepulcris controversum existit, an etiam totum ad illum spectaret, seu contentus eis debeat servare quarta Canonica, remanent residuo pro Ecclesiæ sepeliente, omo modo, quo sit, quando in ipsa vere, & realiter factum effectus: Anno tamen 1690. delata hujusmodi controversia adhuc Sac. Tribunal occasione non facta, & taxati funeris R.P.D. Rite, prodit coram R.P.D. meo Caprara decisio, totum, & integrum competere Parochio: cui resolutioni PP. S. Augustini succumbentes acquiecerunt, litigio solemittere renuntiarent.

Hac tamen re judicata non obstante, ob non factum fuisse clar. mem. Principis Don Flavii Uslini renovata fuit similitus contentio inter Parochum Sacrofancis Basilicæ Lateranen. ubi in sepulculo præclaræ hujus familiæ illius cadaver humatum est, & Parochum Ecclesiæ S. Eufrachii, in cuius sepulis, idem Princeps nature debitum reddidit, super pertinencia funeris à Camerario Cleri Romani taxari, utque semper hujusmodi disputationes frequenter contingebant amputarentur, placuit Sanctiss. D. N. Feliciter regnante praeteneat caulam definendam remittere ad S. Congreg. Concilii, exquisito voto nostri Auditori, ceteris urbis Parochis pro omni eorum iure, & irreversibili, & auditis. Quamobrem cum ad hujus scripti normam hodié dubitaverim: An funerale non factum debetur integrum Ecclesiæ Parochiali, quando defunctus fuit sepultus in alia Ecclesia? Domini, diviso dubio in duas partes, an scilicet funerale non factum debatur, iustificare exigit, & quatenus affirmative, an tantum à Parochio, ita uti ipsi, & integrum sit adjudicandum; re mature, & funditus examinata, responsum dederunt, funerale non factum deberi, & quidem toto, & integrum Parochio.

Prima pars resolutio solidum vifa fuit recipere prædictum non solidum ex efficacia confuetudinis numquam in dubium revocata, que in hac, de qua agitur, materia Decis. ad Theat. de Luca Vol. IV.

multum operatur, argumento e. certificati de sepulta Innoc. in c. dilectus 4. de cappell. monach. & in c. ad audiendum, ubi etiam Ancharen. n. 6. vers. quartiò queritur de Ecclesiæ adiunct. Rota. dec. 376. n. 2. p. 1. recent.

Sed etiam & principaliter, quis Ecclesiæ Catholica oblitterat, & proscriptis innumeris superstitionis, & deridentis ethnicorum funerum ritibus, necnon ambitionis, & superfluis expensis, que in hanc causam effundebantur, legimus exempla teris, & novi testamenti, instruimus beatorum Apostolorum, sanctorumque Patrum regulis, ac religiosis constitutis ritus in sepelendi corporibus mortuorum servando, insituendo scilicet, ut corrum funis proferetur cum piis precibus, plañimis, & missis, associatione Clericorum, candelis, & cereis ardentiibus, aliaque hujus generis pompa, & celebritate, idque tam in suffragium animalium, solitumque vivorum, quam ad significandum animas a corpore separatas vivere & immortalitatis dono gaudere, defunctos obiisse in fide, resurrectionem, & frumentum aeternæ gloriae expectare, ut ex D. Augustino in lib. de agenda curi pro mortuis, Hieronymo, Ambroso, & aliis probatur, c. non astimandum 19. c. animo 22. cap. tempus 23. c. quia 24. & c. qui divina 28. cap. 13. q. 2. & explicit late Card. Bellarm. tom. 1. contr. lib. 2. de funer. c. 9. & 10. Gulielm. Benedictus, in R. Regnus verb. mortuo itaque testatore il. n. 1. num. 54. de testamento Duran. de ritib. Ecclesiæ Catol. lib. 1. c. 23. à nu. 10. ad 16. Caffani. in catalog. mund. p. 2. confid. 5. Julius Labor. clu- cubr. variar. tit. 2. c. 3. à n. 32. ad n. 17. & c. 53. per tot. Be- yerlink. in theatro vita humana, veri sepulcrum Ecclesiæ cœlum (leg. Franc. de Eccles. Cathol. 17. n. 117. ad n. 13. Pasifer. de officiis. Off. 1. h. bonum. tom. 2. 187. art. 4. 34. & 35. Lara de annivers. lib. 1. c. 1. à n. 52. ad 58. Amotaz. de causis lib. 6. cap. 1. à n. 1. ad n. 27.

Invaluerat adeo in tao orbe catholico hujusmodi vetus Ecclesiæ infinitum, ut receptissimum sit inter nostri juris interpretes, quod mandari non debet executioni ultima defunctorum voluntas in ea parte, in qua præscribentur corpus humani fine ulla honorificentia ab Ecclesiæ infinita, ut probant Valenz. to 3. di. 3. q. 2. Bannez. 2. 2. q. 32. ar. 3. Labor. var. clu- cubr. tit. 2. c. 16. n. 18. Ven. tragi. in prax. ver. not. ad fol. fol. Ecclesiæ adnot. 52. q. unico n. 16. Franc. de Eccles. Catol. c. 17. n. 133. Amotaz. de causis p. 1. cap. 1. c. 5. n. 13. Pasifer. d. art. 4. nu. 35. in fine. Non obstante qualiter contraria consuetudine, quia hanc tamquam irrationali omnique honestati repugnante, eliminandam, & extirpandam esse, ex fin. de conf. alli- que probat Pignatell. conf. 229. n. 14. ion. 4.

Hancque ab caulan Rituale Romanum à sa. me. Paulo V. approbat, ad compendiam haeredum impietatem negligientiam prosequi sollem more funis defunctorum, distinguit in rubrica de exequiis, monet Parochos, ne hujusmodi ritus omittantur, finante in defuneridum abi- re, ibi: Sacras ceremonias, ac ritus, quibus ex antiquis traditione, & summorum pontificum institutis sancta mater Ecclesiæ Catholica in sacerdotum suorum exequiis solet, tamquam vera religionis mysteria, cibillaque pietatis signa, & fidem mortuorum saluberrima suffragia, Parochi summo studio servare debent atque uero ritu: & parimfrustra, ibi: Cum autem antiquissimis Ecclesiæ ritibus, ac cibis antequam in exequiis, ac funeribus defere, cœlante Parochi, ne hujusmodi ritus omittantur, ac inde indigne in eocommittantur. Et Divus Carolus Borromeus inter constitutions Concilii Provincialis precepit 6 etiam, sunt ejus verba, ut verus Ecclesiæ infinitum mortuorum funus p. 1. precibus, & officiis solenni more prosequi, multis in locis avaritia, ambitione, vel negligencia de- pravatum, ad pristinam pietatis rationem revocetur: Et mox subiungit, ibi: Si mortuorum haeredes ita se impie ges- sident, ut religiosum exequiarium istudum negligentes, Crucis, Clericis, & funeri debita lumina adhiberi nolu- rint, ab Episcopo ea cogantur comparare, que necessaria videbuntur.

Stante proinde præfata Ecclesiæ vetustissima institutio- ne defendi ad tumulum cum debito funere corpora fide- lium, improbatio contraria consuetudini, voluntatisque testatorum illud prohibentium, ac demum onere Parochiis injuncto, ut hujusmodi uetus retineatur, & omnino serueretur, bene, & secundum juris regulas sancitum est. Romanæ speciali Cleri Romani Statuto, ut defunctorum ha- des cogantur conferto ritu funerali deferre, & exponere ca- daverua, negligencibus hanc pompa, & honorem mortuorum exhibere, idem funus non factum taxareetur per Cleri- Roma-

Romani Camerarium juxta illorum qualitatem, & substantiam; frusta enim Ecclesia piis, & laudabilis instituerit ritus, si ad observantiam non deducerentur, omninoque non arcerentur fraudes illas impudentes, ut omnis generalibus, quae cogeri possunt in terminis funeralium, aut text. in c. offici. & sacerdoti, & cap. fin. de testam. c. ex parte in fin. de verb. signific. & concordat. Rituale Romanum in praecitato titulo de exequiis, & Sacros, & Careant, & Cum ausem, & infra latius.

Quae omnia mirificè confirmatur ex communione Doctorum dicentium, quod quando aliquis moritur ab intestato, nihil disponens circa funeris impensam, misera, & vel alia pia suffragia pro eius anima, posse, & debere Episcopum ad hoc effectus taxare, & applicare aliquam sumnum moderatam iuxta illius statum, qualitatem, & facultates, & obstringere heredes ad illam solvendam; maximè flante confutudine sic faciendo, quæ valde rationabilis est, ut tenet Genes. in prax. Archep. c. 79. Nicol. elector. tom. 1. lib. 2. tit. 16. de testam. 16. pag. 172. Coriad. dec. 2. 18. n. 45. 46. & 47. Card. de Lyc. de testam. 172. Amofazz. de cauf. pisi lib. 6. c. 6. à n. 55. ad 74. ubi hoc ipsum conprobatur ex legibus Castellæ; & à n. 75. cum dubius sequeatur etiam firma, quod si aliquis cum testamento decedat, nihil tamen disponendo ex expensis funeris, & suffragii pro eius anima, quatenus heredes sponte eas facere renuerint, posse Episcopum eos cogere ad distribuendam partem bonorum proportionatim qualitati, & substantia defuncti idemque tuerit Spin. de testam. lib. 2. n. 54.

Neque datur, præstatam urbis confutudinem taxandi funerale non factum adversari sacrorum Canonum dispositioni prohibentem pro sepulture in Ecclesia præstanti, & pro officio, quod impeditur in corporibus humanis, & utili preiudicio, per text. in c. abolenda 13. de sepult. c. quæla 12. c. postquam 13. c. in Ecclesiastica 14. c. praepiendam 15. causa 13. q. 2. c. plerique 7. de paci 11. c. ad Apostolicam, c. statu, c. dilectus de monia. Ne aut venalis fastidio, quod abicit, dicatur Ecclesia, aut Presbyteri de humanis videantur mortibus gratae, si ex eorum cadaverebus studeant querere quolibet modo comprehendimus, ut totidem verbi scribens ad Epilocus Mæfaniæ, & Calaritatum exclamabat S. Gregorius magnus, lib. 7. epist. 4. & 56. cum aliis concordantibus late deducit per Gonzalez in d. c. abolenda de monia & Patrem Thomafin. in verb. & nov. Eccl. discept. p. 3. lib. 1. c. 65. & 66. per tot.

Nam sicut innegabile est, quod Sancti Patres, Canones, & Concilia nullo tempore nisi fuerint quod Clerici, & Presbyteri ad ministrare sepulturam cum aliqua pactione, & coaucta solutione; verifimus pariter est, numquam vetuisse, ne spontaneas oblationes in hanc caufam facta reciperent, ut prælaudatus S. Gregorius potestatur in d. Epist. 56. ibi: Si quando aliquem in Ecclesiastam vestram sepulture conceditis, signum parentis ipsius proximi, vel heredes pro luminaribus sponte quod effere voluerint, accipere non vetamus, & concordant omnes Canones in objecto allegati, & in hunc sensum intelligendus est text. alia difficultas, in c. secundum Canonicanum 24. caus. 2. 3. 8. ut notat Gonzalez in d. c. abolenda n. 8.

Cumque confutudo offenserit aliquid pro sepulcris, & exequiis funeris latissime, & ubique effusa fuerit, atque alias talis usus in seipo si pisi, & laudabilis ob rationes supra expensas, binae refigerant pietas, aut religiosa confutudo alicuius malitiæ obsoleceret, Conclia, & Synodica statuta jubere, & præcipere cooperant confutudines hujusmodi omnino servari debere, ut præ ceteris Honoris us Papa III. & non Innocentius III. ut bene notat Gonzalez, in d. c. abolenda 13. de sepult. injungit. Magaloni Episcopo, tunc præcilia verba, *Laudabilem confutudinem erga Dei Ecclesiam pia devotione fidelium introductam obseruant, ne fermento hereticorum prevaricari illam erumpere videantur sub pretextu Ecclesiastica puritatis.* Et Alexander III. in c. Ad Apostolicam, idipsum districthus præcipit, ibi: Quapropter super his prævaricacionibus fieri probabemus, & pias confutudines præcipimus obseruant, statuenter ut liberè conferantur Ecclesiastica Sacra menta, sed per Episcopum loci veritate cognoscantur, qui malitiam nistum laudabilem confutudinem immutare. Et ita docuit S. Thomas 2. art. 2. q. 100. art. 2. in corpore, & ad 4. & art. 3. in corpore, & ad 2. & late traduct. Grat. discept. 110. n. 10. & in dec. Marchæ 26. n. 14. & 15. Lara de annivers. & cap. Plebanio lib. 1. c. 2. n. 17. Amofazz. de cauf. pisi, lib. 6. c. 7. n. 27. Antonell. de regim. Eccl. lib. 1. c. 12. n. 55. Gonzal. in c. abolenda 1. art. 2. q. 11. & foliæ Thomasini. d. lib. 3. c. 68. per tot.

Quamobrem gloss. in d. cap. Ad Apostolicam in verb. nituntur laudabilem de monia. & in c. statu 29. verb. pro exequiis cod. d. c. in cap. abolenda 13. verb. exigere, de sepult. docet populum, si non iure actionis, officium judicis additripi fidei introductam, & comprobant, c. ex parte de cens. & authen. de Sandif. Episcopis. & Pro confutudine, Abb. in d. c. Ad Apostolicam, Balt. cons. 3. 8. part. 2. Castr. cons. 36. 3. lib. 1. circa primum quæstum, Grat. discept. 210. nu. 24. Lavor. var. electur. tit. 2. cap. 10. nu. 23.

Qui illatenus officiat, quod Alexander III. in Concilio Turonensi relatus a Gratiano in c. mon. sat. 8. Pro 13 sepultr. & Concilium Lateranense relatum in cap. c. in Ecclesiast. de monia. ipsam improbat confutudinem aliquid exigendi pro sepulcris, & exequiis funeris; quantum, ut recte distinguunt gloss. in d. c. Cum in ecclifa, verb. confutudine in amicidio Concilis reprobatur confutudo originem defunctorum ex coaucta solutionibus factis, mediante pacto antecedente, ad datum defunctorum sepulcrum; fecit vero confutudo inducta ex pluribus, & frequentatis actibus omnino liberis; & voluntaris, in coeptis, & prosequitis ex pia, & laudabilis devotione fidelium in augmentatione cultus divini, & ad decentem, & congruum subventiones Parochorum, aliquorumque ministerium Ecclesie: Prima enim, utpote trahens exordium a pædo, & coauctio a iure prohibita, potius corruptela dijudicanda est, quam diuturnitas temporis non diminuit, sed auget. Secunda vero, quia profuit ex auxilio sponte factis & permisissis aliasque in le valde pisi, & laudabilibus, & bene dicitur introducta, ut explicat S. Thomas 2. 2. q. 100. art. 2. in corpore, & ad 4. & art. 3. in corpore, & ad 2. Abbas in cap. statu 29. de monia. & in d. c. Ad Apostolicam, Castr. conf. 36. 3. 2. ver. tertio requiriatur, & cons. 401. nu. 14. tom. 1. Rom. conf. 344. nu. 1. & 2. fin. 432. Grat. discept. 210. à 2. 3. ad nu. 9. Lavor. var. electur. tit. 2. c. 10. n. 22. & 23. Lara de annivers. & cappellani lib. 1. cap. 25. nu. 17. Amofazz. de cauf. pisi lib. 6. 7. n. 27. Antonell. de regim. Eccl. lib. 1. c. 12. n. 55.

Hæc quadam primaria parte resolutionis, aggrediendo secundam, quod funerale non factum totum, & integrum debeat Parochio: ratio sic decidendi fuit duplex, quara prima stetit in eo, quod attenta juris veteris Canonici censura, & ius sepeliendi foliū spectabat ad Parochum ratione sua Ecclesie, quæ eo ipso, quod est erecta in Parochiale, habet proprium Territorium, populum, & cosmeterium, & cum his qualitatibus fuerunt divisæ Parochie, ut Parochi ius terminis, & distributis contenti cœri, quibus haberent ministrare Sacramenta, & concedere sepultram, cap. Ecclesiast. 13. q. 1. cap. Paſſorilis. 9. de his, quæ sunt à majori parte Capituli, Conc. Trid. ſeff. 24. de reform. c. 13. ver. in iis quoque. Et quia de jure solum Ecclesiastica Parochiales habent populum, & cosmeterium, idex ea eidem ius diuiditione illius tantum competitabat 17 ius sepeliendi, gloss. in Clem. didum de ſepult. verb. ſepultr. Innoç. in cap. 1. de ſepult. Archidiac. in cap. certificari. 3. eod. In no. 89. Fagan. in eod. cap. 4. & 6. Lavor. var. electur. tit. 2. cap. 9. num. 2. 3. & 7. Frances de Eccl. Cathedr. cap. 1. n. 7. Amofazz. de cauf. pisi, lib. 6. c. 2. n. 15 ad n. 19.

Adebut cum munis in antiquorum Canonitarum sententiæ, Ecclesiæ non Parochiales, & præcipue illas Magaloni Episcopo, tunc præcilia verba, *Laudabilem confutudinem erga Dei Ecclesiam pia devotione fidelium introductam obseruant, ne fermento hereticorum prevaricari illam erumpere videantur sub pretextu Ecclesiastica puritatis.* Et Alexander III. in c. Ad Apostolicam, idipsum districthus præcipit, ibi: Quapropter super his prævaricacionibus fieri probabemus, & pias confutudines præcipimus obseruant, statuenter ut liberè conferantur Ecclesiastica Sacra menta, sed per Episcopum loci veritate cognoscantur, qui malitiam nistum laudabilem confutudinem immutare. Et ita docuit S. Thomas 2. art. 2. q. 100. art. 2. in corpore, & ad 4. & art. 3. in corpore, & ad 2. & late traduct. Grat. discept. 110. n. 10. & in dec. Marchæ 26. n. 14. & 15. Lara de annivers. & cap. Plebanio lib. 1. c. 2. n. 17. Amofazz. de cauf. pisi, lib. 6. c. 7. n. 27. Antonell. de regim. Eccl. lib. 1. c. 12. n. 55. Gonzal. in c. abolenda 1. art. 2. q. 11. & foliæ Thomasini. d. lib. 3. c. 68. per tot.

Quin

Quin attendendi sint aliqui recentiores, videlicet Fagn. in d. c. fraternalitem n. 5. & 6. Pafferin. de flat. boni. t. 2. q. 187. art. 4. n. 137. ad 1. 42. Bordoni. ſolut. 51. n. 6. tenentes etiam regularibus permisum esse potestatem sepelliendi in suis Ecclesiæ ex juris communis dispositione; tum quia contra illos fiat communis omnium antiquorum, & gravissimorum Canonistarum sententia; tum quia textus per illos citati potius flavæ contraria communis opinioni; nam d. c. fraternalitem 3. de ſepult. explicat Abbas, ut ſupra de Monasteriis habentis populum, vel ius sepelliendi ex privilegio, & in hoc etiam ſensu intelligenda eſt, c. ubiq. 6. 13. q. 2. & c. Agapiti 13. 16. q. 1. ali gloss. in ead. c. Agapiti, verb. mifat., & in c. Interdict., verb. ab. Episcop. 16. q. 1. Quamobrem Innocentius in c. 1. de ſepult. ſtatuita in hac, materia regulari generalem omnibus caudum esse monet, (funt eius verba) quod non omnis Ecclesia habet cemeterium, sed illæ tantum, que habent populum, vel illæ, quibus conciſum eſt ex privilegio.

Quoq; uentur tamen relata Decrees, & Conciliares dispositiones de funere facto, & legatis expressis in eorum ultimis tabulis Ecclesiæ sepelliendi relatis, ut litteraliter patet ex cap. 1. de ſepult. ibi: Sed quis dignus eſt operarius 28 mercede ſua; tertiam partem ſui iudicis illi Ecclesia dari censuſ, in que ecclesiæ pabulo ſepci confuerit; Ex quo verbo iudicis ſu, clare deprehenditur, Pontificem loquutum fuſſe de relatis Ecclesiæ sepelliendi, & explicat bene gloss. ibi, in verbo iudicis, idemque statuitur in cap. ſtatutum 2. ibi: Omnia rerum, & poſſeſſionum quas pro ſuſt. ſtatuita in hac, materia regulari generalem omnibus caudum eſt moner, (funt eius verba) quod non omnis Ecclesia habet cemeterium, sed illæ tantum, que habent populum, vel illæ, quibus conciſum eſt ex privilegio.

Unde ex quo de jure communis monachii aliisque rugularis non poterant recipere alios fideles in ſuārum Ecclesiæ ſepultris, impetrabant privilegia Apofolica, que in eum ſentientia prejudicia Ecclesiæ Parochialibus, in eis opponebatur clauſula, ſalva juſſione illarum Ecclesiæ ſuſt. quibus mortuorum corpora affuntrunt; per quam clauſula Pontifices præſervare tempeſt intellexerunt portionem Canonicanam debitam Ecclesiæ Parochiali, cui de jure, ſemotis diſtis privilegiis, ius ſepelliendi fuos Parochianos competebat privatiꝝ quoq; omnes regulares, ut dictum in cap. Certificari 8. n. 11. eod. tit. Lavor. var. electur. tit. 2. c. 9. n. 5. Barboſ. de ſep. Parochi. p. 3. 6. 25. n. 10. Rot. dec. 83. poſt Tam. burin. de jure. Abbat.

Secundam rationem petierunt domini ex iphis ſuſt. communis censura, juxta quam emolumenta funerali reſentur inter jura Parochiali, foliſque Parochiæ exercitibus curam animarum tributum eſt illa potestandi, non ratione laboris in corporibus fidelium humandis abditi, ſed incompenſationem oneris officii curati, & administrationis Sacramentorum. Decet enim Presbyteros, qui populum prædicatioſe intrupt, divina celebrant officia, nocte, dieque ſacramento ministrant, preceque pro populo effundunt, inter alias obventiones neceſſarias pro illorum conga, & decenti ſubventione, recipiant etiam ſuſt. emolumenta funeralia, ut habetur ex cap. 1. & 10. de ſepult. Clement. didum, §. verum eod. tit. ubi lat. 1. Vitanil. n. 5. Federic. de Sen. conf. 3. n. 8. & Rom. conf. 342. n. 1. & 2. Petrus de Ubald. in trad. de Canonice. par. vob. & ſep. & cap. 6. 1. & cap. 7. & 8. & cap. Paſſorilis. 9. de his, quæ ſunt à majori parte Capituli, Conc. Trid. ſeff. 24. de reform. c. 13. ver. in iis quoque. Et quia de jure ſuſt. Ecclesiæ Parochiales habent populum, & cosmeterium, idex ea eidem ius diuiditione illius tantum competitabat ius ſepeliendi, gloss. in Clem. didum de ſepult. verb. ſepultr. Innoç. in cap. 1. de ſepult. Archidiac. in cap. certificari. 3. eod. In no. 89. Fagan. in eod. cap. 4. & 6. Lavor. var. electur. tit. 2. cap. 9. num. 2. 3. & 7. Frances de Eccl. Cathedr. cap. 1. n. 7. Amofazz. de cauf. pisi, lib. 6. c. 2. n. 15 ad n. 19.

Si igitur recentia privilegia concedentia Ecclesiæ non Parochialibus, & Regularibus ſepelliens funerum obventiones, deducta Canonica portione pro Parochiis, reſtricta dignocantur ad funeralies oblationes, & legata à testatoribus relata, nullo modo extendi poſſunt ad emotu mortuorum corpora non facta, & ex confutudine taxandi, reſtricta natura privilegiorum, que ſunt ſtrictissimi juris 29 c. privilegeſ. diff. 3. cap. Abbott. §. Contra quod, de verb. ſig. 1. Quia personale, ff. ſolat. matrim. Surd. dec. 330. n. 4. & tantum ſuffragant, quantum litteraliter ſonant, Innocent. in c. dedit. de ſep. Archid. cap. auditi, ubi Felin. 10. de pref. Franc. de Eccl. Cathedr. cap. 30. n. 171. & 185. Rot. dec. 22. 12. n. 5. cor. Coccino.

Minimis refragante identitate rationis, que prætentur intercedere inter funeralē factum: & non factum, quia etiam hanc concurrens, privilegia extenda non ſunt de cauſa ad cauſum ſimilem cap. ſuggetum de decim. l. 1. C. de legib. latè Giron. de privilegi. & except. explic. ex n. 53. Cap. Tapia ad rubr. ff. de confit. Princip. cap. 6. poſt tot. Hor. Fontanell. dec. 476. n. 7. Rot. dec. 8. n. 3. & 4. p. 8. & dec. 287. n. 6. p. 18. En ſpecie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

Ceterū pro effetu, de quo agitur, notabile intercedit diſcriben de funerale a testatoribus relatum, vel ab herediſbus factum, & funeralē non factum, atque ex confutudine taxandi. Eatenus enim Sacri Canones ex funerali relato Ecclesiæ ſepelliens quartam tantum ſeparaverunt in beneficio Ecclesiæ Parochialis, in quantum ex parte omnia jura clamant defunctorum iudicia ſervantur, l. memin. C. unde vt, & Auth. de bæredibus & ſalidia in fin. ex alia verbo parte valde durum apparuit; quod mortuorum obitū Ecclesiæ Parochialis, à qua tamquam filii ſpirituſe pabulum ſalutis externe receperant, debuerunt Ecclesiæ matrem exheredare, & fraudare, ad favendum Ecclesiæ ſepelliens extranea: Indeque tributa potestate uniuersique ad ſuum benelacitum & arbitrium ſepultrum ſuffragant, vel etiam in medietate juxta peculiares locorum; regionumque confutudinem, ut pluribus alii deſtituti, late diſſerit Amofazz. de cauf. pisi, lib. 9. c. 3. & n. 27. 37. ad. 42. quæ in urbe viget præſtanti medietate, redacta-

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. didum, in iis, que adverfantur juri communis, fit ſtricta intelligentia, ibidem gl. in verb. de jure, Petr. de Ubald. de Canon. portion. cap. 4. n. 15. Pafferin. d. q. 187. n. 52. & individualiter, quod hac Clemencia, utpote loquens de funeralibus relatis, non comprehendat funus non factum, tradit Pignatell. tom. 6. confit. 88. n. 2. & 3. Rota in d. Romana funeralium. 24. Aprilis 1690. §. viſam eſt, coram P. D. meo Capra.

2. In specie, quod Clem. did

MANTISSA
DECISIONUM
SACRAE ROTÆ ROMANÆ,
ad Librum Decimumquintum
THEATRI VERITATIS . ET JUSTITIÆ
CARDINALIS DE LUCA
Qui est
DE JUDICIIS ET JUDICIALIBUS, ET RELATIO
CURIAE ROMANÆ.

ARGUMENTA DECISIONUM

DECISIO I. Romana Domus.

Q Uomodo agendum sit, si creditor immisionem re-
portaverit pro fructibus decursis, & decurrentis,
quando de decursis est satisfactus.

DECISIO II. Recineten.

Approbantur superius decisa.
DECISIO III. Imolen. Bonorum.

An executio intermedia inter rescripsum, sine prejudicio,
& alterum, cum facultate manutendendi quem de jure, sit
retractata.

DECISIO IV. Imolen.

Terminus proscripto, simpliciter tentus, an cauet atten-
tata.

DECISIO V. Valiterna Manuten-

tions.

Executio mandati de immitendo absque figura judicii re-
laxata, an fieri valeat die feriato.

DECISIO VI. Valiterna Manuten-

tions.

Superius dictum approbatur.

DECISIO VII. Amerina unionis super

manutentione.

Adversus factum judicis an in gradu appellatio posse
per viam manutentionis, vel potius sit agendum ordinari
naria actione revocatorie.

DECISIO VIII. Ferraria, fideicommissi

super fructibus.

An postquam signatura commisit causam in devolutivo,
licet fructus liquidare coram judice à quo.

DECISIO IX. Vican. Hebdomadaria super

attentatis.

Inhibitionem nedum Reum, sed quoque Actores affi-
cere, deciditur.

DECISIO X. Romana educationis super

attentatis.

Judicium affectuacionis quando fieri posset coram alio
judice, quam illo, in cuius Tribunalis pendet lis prin-
cipalis.

DECISIO XI. Leodien. jurisdictionis super

attentatis.

Citatio pro adeunda signatura quando inhibeat, & an
continuatio professio, non obstante inhibitione, at-
tenuetur.

Decif. ad Theatr. de Luca Vol. IV.

DECISIO XII. Reatinus.

An exceptio spoliis impedit litis ingressum in diversa
actione, ad declarationem disc. 20. Cardin. de Luca de
judec.

DECISIO XIII. Leodien. jurisdictio-

nonis.

Approbantur superius dicta.

DECISIO XIV. Reatinus.

Pronuntiatur.

An exceptio spoliis impedit litis ingressum in diversa
actione, ad declarationem disc. 20. Cardin. de Luca de
judec. & quæ exigantur, ut causa dicatur connexa, ne
dividi debet ab alia, ad comprobationem disc. 43. de ju-
dice ejusdem auctoris.

DECISIO XV. Romana Censu.

An mandatum executivum, licet executioni demandatum
non obstante exceffitavit, valeat extra Tribunal A.C.
pro summa debita subsineri, & in gradu appellationis
mandatum in actione executiva per A.C. ex causa le-
gati relaxatum possit confirmari, vel potius aliud ex in-
tego debeat relaxari.

DECISIO XVI. Perunia Accolla-

tionis.

Justitia sententia quo casu posset ex novis iuribus justifi-
cari, ut sit confirmanda, ad declarationem disc. 36. &

DECISIO XVII. Romana hereditatis de-

Lanowitz.

Approbat haec decisio ea, que Card. de Luc. in disc. 39. de
judec. firmavit, quod nempe fructus in judicis possesso-
ris non debentur à die motie litis, sed à die productio-
nis iurum.

DECISIO XVIII. Bononiæ evidentiæ super

fructibus.

Fructus an debeantur à die motie litis, vel uisque à princi-
pio, quando nemp̄ erat fuit actio, ad ornatum disc. 39.

Card. de Luc. de judec.

DECISIO XIX. Hortana Cafalis super

fructibus.

Agitur de eadem materia, nempe restitutions iuris.

DECISIO XX. Romana Manuten-

tionis.

Ex novis iuribus retractato judicato, cuius virtute facta
fuit deliberatio, an detur manutentio contraria libera-
tarium, in confirmationem disc. 40. Cardin. de Luc. de
judec.